

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5C/213/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8211206761
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zdenka Saraková
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2013:8211206761.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov samosudkyňou Mgr. Zdenkou Sarakovou v právnej veci žalobcu Home Credit Slovakia, a.s. so sídlom Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176 proti žalovanej Ľ. W., A.. XX.X.XXXX, W. W., A.. Ľ..X. Č.. XX za účasti vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Važecká č. 16, 080 05 Prešov, zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník o zaplatenie 246,33 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 44,27 eur s úrokom z omeškania 0,024 % denne z čiastky 44,27 eur od 21.4.2009 do zaplatenia do troch dní po právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O trovách vedľajšieho účastníka bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou, ktorú podal na tunajšom súde domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 246,33 eur s úrokom z omeškania 0,024 % denne z čiastky 246,33 eur od 21.4.2009 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Žalobu odôvodňoval tým, že 11.4.2008 uzatvoril žalobca so žalovanou úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 663,88 eur. Žalovaná sa zaviazala uhradiť úver v 12 mesačných splátkach po 70,37 eur, teda spolu 844,44 eur. Poukazoval na to, že žalovaná od spísania zmluvy zaplatila len 619,61 eur, preto jej dlh ešte je 246,33 eur.

Dňa 21.11.2011 bolo súdu doručené oznámenie o vstupe do konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej, Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS z dôvodov podľa § 93 ods. 2 O.s.p.

Oznámenie o vstupe vedľajšieho účastníka do konania súd doručil tak žalobcovi ako aj žalovanej. Vedľajší účastník sa vyjadril k žalobe písomným podaním zo dňa 19.2.2012. Vytýkal žalobcovi, že používa úverové zmluvné podmienky, ktoré sú nečitateľné, nakoľko sú napísané miniatúrnym písmom. Vedľajší účastník je toho názoru, že zmluvné podmienky napísané takýmto miniatúrnym písmom sú ako neprijateľné neplatné a predstavujú aj nekalú obchodnú prax. Neplatné sú preto aj všetky sankcie a poplatky v týchto zmluvných podmienkach obsiahnuté. Je toho názoru, že iba pomocou lupy po viachodinovom štúdiu sa dá zistiť, že zmluva a zmluvné podmienky, tvoria neprehľadnú sústavu

viazaných zmlúv, ktorým podľa ich názoru priemerný spotrebiteľ nemôže rozumieť. Zastáva názor, že zmluva je neplatná aj ako celok, že dohodnutá ročná úroková sadzba vo výške 45,22 %, ide o cenu úveru, je v rozpore v rozpore s dobrými mravmi a je preto absolútne neplatná. Sú toho názoru, že žalobca by mal nárok iba na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré je však premlčané. Navrhuje vo výroku určiť, že zmluvné podmienky žalobcu, ktoré sú prílohou úverovej zmluvy č. 3804073698 sú neprijateľné. Odvoláva sa na nález Ústavného súdu Českej republiky I.US542/2009 z 15.6.2009, na právoplatný rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 17C/56/2010 u 12.7.2010, rozsudok Okresného súdu Nitra sp. zn. 25C/244/2010 zo dňa 14.4.2011, rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 5C/98/2010 z 13.1.2012 a zápisnicu o pojednávaní Okresného súdu Žilina z 19.1.2012 vo veci 3C/69/2011, v ktorej mal byť vyhlásený rozsudok proti žalobcovi.

Žalobca vo svojom písomnom stanovisku k vyjadreniu vedľajšieho účastníka namietal nesprávne posúdenie existujúceho zmluvného vzťahu vedľajším účastníkom. Poukazuje na to, že úverová zmluva zo dňa 15.4.2008, ktorá bola uzavretá medzi žalobcom a žalovanou, je platným dokladom preukazujúcim vznik záväzkového vzťahu medzi týmito dvoma subjektmi. Predmetná úverová zmluva bola uzatvorená ako „telefónna pôžička“, čo je uvedené na prednej strane dotknutej zmluvy a v týchto prípadoch prebieha vybavenie úveru telefonicky prostredníctvom bezplatnej zákaznickej linky Home Creditu, ktorá je dostupná v pracovných dňoch od 8.00 do 20.00 hodiny. Po tom, čo je klientovi úver schválený a dôjde k podpisu úverovej zmluvy, vybavuje sa korešpondenčne zásielkami prepravovanými Slovenskou poštou, k tomu peniaze zaslané na bežný účet. Medzi výhody takejto telefónnej pôžičky patrí okrem iného aj fakt, že klient má po doručení návrhu na uzavretie úverovej zmluvy dostatok času na to, aby dôkladne sa oboznámil so všetkými ustanoveniami doručené návrhu úverovej zmluvy, ako aj jej neoddeliteľnou súčasťou a to úverovými zmluvnými podmienkami predtým ako podpísaný návrh úverovej zmluvy vráti prostredníctvom Slovenskej pošty opäť žalobcovi. Žalobca nesúhlasí so záverom vedľajšieho účastníka, že zmluva ako celok je neplatná z dôvodu, že vedľajší účastník dôvod neplatnosti žiadnym relevantným spôsobom neodôvodnil a nepreukázal a to ani poukazom na príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, týkajúce sa neplatnosti právneho úkonu. Žalobca sa odvoláva na zmluvnú voľnosť účastníkov konania a na to, že nemožno príslušný súd chápať ako advokáta toho ktorého spotrebiteľa. Žalovaná bola plne spôsobilá na právne úkony, zmluvu podpisovala dobrovoľne, nikto ju k tomu nenútil, to znamená, že si plne uvedomovala svoje záväzky voči žalobcovi v zmysle úverovej zmluvy. Nejde o právny úkon, ktorý by svojim účelom alebo obsahom odporoval zákonu. Odporovanie právneho úkonu zákonným ustanoveniam, ktoré nemajú kogentnú povahu, nemá za následok neplatnosť právneho úkonu, pretože takéto úkony pripúšťajú, aby sa napr. dohodou upravili práva a povinnosti inak, takže odchýlka od zákonných ustanovení dispozitívnej povahy, nie je v takomto prípade vlastne v rozpore so zákonom. Dôvod neplatnosti právneho úkonu je potrebné posudzovať podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, existujúcich v dobe, keď bol právny úkon urobený, nie podľa právnych predpisov platných a účinných v dobe, keď o neplatnosti právneho úkonu rozhoduje súd. Zmluva, ktorú účastníci uzavreli ani svojím obsahom, ani svojím účelom podľa žalobcu neobchádza zákon. Nie sú naplnené ani podmienky pre vyslovenie neplatnosti právneho úkonu stanovené v § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Rozsah alebo veľkosť písma v dotknutej úverovej zmluve a úverových zmluvných podmienkach, ktoré sú jej neoddeliteľnou súčasťou, v danom prípade nemôže mať za následok neplatnosť právneho úkonu s poukazom na ustanovenie § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žiaden všeobecne záväzný právny predpis ani lex generalis, ani lex specialis neurčoval v čase uzavretia zmluvy formu zmluvy, na základe ktorej záväzkový vzťah vzniká. Nestanovoval veľkosť písma, ako má byť zmluva napísaná. Použitie rôzneho typu a veľkosti písma v úverovej zmluve a v úverových zmluvných podmienkach nie je okolnosťou, ktorá by ju robila neplatnou. Dojednania uvedené v úverových zmluvných podmienkach sú podľa žalobcu platnými a rovnocennými dojednaniami s ostatnými zmluvnými dojednaniami a ako také majú tieto ustanovenia rovnakú právnu moc a váhu, ako majú dojednania uvedené na lícnej strane úverovej zmluvy. Nie je možné odlišne posudzovať jednotlivé dojednané ustanovenia, pretože aj keď sú úverové zmluvné podmienky tzv. typovými, ich platnosť a právnu vymožitelnosť prejedikujú právne predpisy upravujúce danú oblasť záväzkových zmluvných vzťahov. S úverovými zmluvnými podmienkami bola žalovaná riadne oboznámená, čo potvrdila aj svojím podpisom. Bola dodržaná aj písomná právna forma právneho úkonu. Namietal tvrdenie vedľajšieho účastníka o neplatnosti zmluvy z dôvodu, že dohoda o ročnej úrokovej sadzbe 45,22 % je v rozpore s dobrými mravmi. Namietal, že vedľajší účastník žiadnym spôsobom svoje tvrdenie jednoznačne neodôvodnil, nepodložil relevantným dôkazom. S týmto názorom vedľajšieho účastníka žalobca nesúhlasí. Poukazuje na to, že rozpor s dobrými mravmi je potrebné posudzovať v každom

prípade individuálne, s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníkov v príslušnom období a na ich vtedajšie postavenie. Úverová zmluva bola uzavretá medzi spotrebiteľom a poskytovateľom ako zmluva o poskytnutí spotrebiteľského úveru v zmysle príslušných ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení platnom v rozhodnom období. Ide v danom prípade podľa žalobcu o úverový vzťah upravený výlučne Obchodným zákonníkom a preto sa naň vzťahuje obchodno - právna úprava. Odvolávajúc sa na ustanovenie § 502 Obchodného zákonníka, konštatuje žalobca, že vo všeobecnosti je možné úrok charakterizovať ako cenu úveru a pri úroku je potrebné rozlišovať zákonnú úrokovú sadzbu a tzv. maržu, t.j. prirážku nad základnú úrokovú sadzbu. Základná úroková sadzba odráža výšku nákladov, za ktoré banka alebo iný subjekt obstaráva úverové prostriedky. Výška marže závisí od bonity klienta, výšky a druhu úveru, spôsobu zabezpečenia návratnosti poskytnutých peňažných prostriedkov zo strany dlžníka a pod. a dojednaný úrok za poskytnutie úveru predstavuje odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, ako aj krytie rizika veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru a v neposlednom rade zohľadňuje aj náklady spojené so získaním zdrojov financovania úverov. Poukazuje na to, že nebankové subjekty poskytujú úvery predovšetkým z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov, ktoré si takisto musia za nemalé úroky požičiavať od bánk a ďalších finančných inštitúcií, čo je samozrejme jednak spojené s vyššou mierou rizika, jednak s vyššími nákladmi na získanie finančných zdrojov, z ktorých sú následne poskytované úvery klientom a z hľadiska štruktúry klientov sú klientmi nebankových subjektov spravidla osoby, ktoré by v bankách nemohli byť v dôsledku nízkych príjmov alebo v dôsledku neschopnosti poskytnúť dostatočne záruky, získať úver, teda omnoho rizikovejšia skupina klientov, čo sa vzhľadom na takéto podmienky poskytovania úverov odráža aj vo výške dojednanej úrokovej sadzby, ktorá musí byť vyššia, aby kompenzovala nebankovým subjektom vyššiu mieru rizika. V súvislosti s výškou ročnej úrokovej sadzby a na potvrdenie vyššie uvedených tvrdení žalobca poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci sp. zn. 3Co/3/2011, ktorý skonštatoval, že vo veciach tzv. nebankových subjektov vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky a musia sa zohľadniť aj osobitosti prípadu. Za právne irelevantný považuje odkaz vedľajšieho účastníka na zápisnicu z pojednávania Okresného súdu Žilina a na rozsudok Okresného súdu Nitra vo veci sp. zn. 25C/244/2010 zo 14.4.2011 poukazujúc na to, že ide o rozhodnutie, ktoré nie je právoplatné. Vo zvyšku vyjadrenie vedľajšieho účastníka považuje len za všeobecné tvrdenia týkajúce sa domnelej neprijateľnosti presne nešpecifikovaných zmluvných podmienok, nekonkretizovanej neprehľadnosti a zložitosti obsahu zmluvných dojednaní pre priemerného spotrebiteľa. Opätovne sa odvoláva na zmluvnú voľnosť účastníkov konania a že žalovaná sama telefonicky kontaktovala zamestnancov žalobcu za účelom získania úveru a vzhľadom na formu úveru telefónna pôžička mala dostatok času na oboznámenie sa s dotknutou úverovou zmluvou, úverovými zmluvnými podmienkami a rozhodnúť sa, či prejaví súhlas s takouto zmluvou. Žalobca navrhol, aby súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Žalovaná v písomnom vyjadrení k žalobe uviedla, že vyčíslenie nároku považuje za úplne, absolútne zmätočné, nedostatočne dokladované, ak žalobca v žalobe uvádzal, že bol jej poskytnutý úver vo výške 663,88 eur, ktorý mala splácať v 12 mesačných splátkach vo výške 72,37 eur vrátane úroku, teda spolu 844,44 eur a že ku dňu podania návrhu eviduje platby vo výške 619,61 eur a vyčíslený dlh predstavuje 246,33 eur. Namietala dátum uzavretia zmluvy. Podľa jej názoru k uzavretiu zmluvy došlo 15.4.2008, keď zmluvu podpísala a že prehľad splácania úveru predložený žalobcom nekorešponduje so zmluvou, ktorú s ňou žalobca uzavrel. Týka sa iného klienta a z týchto dôvodov považuje dokladovanie jej dlhu žalobcom za zavádzajúce a absolútne nepreukázané. Tvrdila, že zo sumy poskytnutého úveru uhradila 93,33 %. Poukazovala na to, že k podpisu zmluvy pristupovala v čase, keď bola vzhľadom na svoju finančnú ako i celkovú sociálnu situáciu schopná dohodnuté čiastky uhrádzať, ale nebola si vedomá toho, že pri neschopnosti naplniť dohodnuté splátky by mohol navrhovateľ postihnúť ju takýmto neprímeraným úrokom. Preto odvoláva sa na nerovnosť postavenia účastníkov v tomto vzťahu, keď nastavil žalobca podmienky v rozpore s § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a nárokuje si neprímerane vysoké úroky, pričom sa odvoláva na úverovú zmluvu, ktorú považuje žalovaná za odporujúcu dobrým mravom. Sadzbu úrokov považuje za odporujúcu dobrým mravom, pretože niekoľkonásobne prevyšujú obvyklú úrokovú mieru pri poskytovaní pôžičky v čase jej dojednania. Má za to, že vyššie popísaným konaním žalobcu došlo vo viacerých smeroch k poškodeniu jej práv a tým podľa jej názoru aj k porušeniu zákona.

Po doručení vyjadrenia žalovanej žalobcovi žalobca doručil súdu splátkový kalendár a vyčíslenie dlhu, týkajúce sa už L.J. W., pretože námietka žalovanej, že žalobca predložil súdu splátkový kalendár pre

zmluvu týkajúcu sa celkom iného klienta a to T. W. bola opodstatnená. K obsahu vyjadrenia žalovanej uviedol, že samotný dátum uzavretia zmluvy nič nemení na skutočnosti, že žalobca poskytol žalovanej úver vo výške 663,88 eur, ktorý sa žalovaná zaviazala uhradiť v 12 mesačných splátkach vo výške 70,37 eur. Predloženie nesprávneho splátkového kalendára ospravedlňoval zlyhaním ľudského faktora pri vyhotovovaní návrhu na vydanie platobného rozkazu. Opätovne poukazuje na to, že úverová zmluva bola tzv. telefónnou pôžičkou a na výhody s tým súvisiace pri uzatváraní takejto úverovej zmluvy na strane klienta a na skutočnosť, že žalovaná mala dostatok času oboznámiť sa so zmluvnými podmienkami a ročnou úrokovou sadzbou a rozhodnúť sa, či prejaví súhlas svojim podpisom a odoslaním späť žalobcovi alebo nie v pohodlí svojho domova. Opätovne poukazuje na rozdiely medzi úvermi poskytovanými nebankovými subjektmi a bankami z hľadiska výšky úrokových sadzieb, nutnosti vyšších úrokových sadzieb nebankových subjektov vzhľadom na rozdielne diametrálne odlišné podmienky, za akých poskytujú úvery banky a nebankové subjekty. Namietá tvrdenie žalovanej, že požaduje úrok vo výške dvadsaťnásobku dlžnej sumy a poukazuje na to, že bol v skutočnosti poskytnutý nižší úrok ako je uvedený v úverovej zmluve, pretože bol poskytnutý úver vo výške 663,87 eur, konečná výška 844,45 eur, rozdiel 148,30 eur, takže ročný úrok tak predstavuje 22,34 %.

Na pojednávanie sa žalobca nedostavil. Svoju neprítomnosť na pojednávaní písomne ospravedlnil, pojednávanie nežiadal odročiť. Na pojednávanie sa nedostavil vedľajší účastník ani jeho zástupca, pojednávanie nežiadal odročiť. Boli splnené podmienky pre konanie v neprítomnosti žalobcu a vedľajšieho účastníka podľa ustanovenia § 101 ods. 2 O.s.p.

Žalovaná na pojednávaní v celom rozsahu sa pridrižovala obsahu svojho písomného vyjadrenia k žalobe. Pripojila sa k námietke premlčania vznesenej vedľajším účastníkom a pre prípad, že by ju súd zaviazal na plnenie, žiadala o povolenie splátok, pretože je rozvedená, má ešte vyživovaciu povinnosť k maloletej dcére, je síce zamestnaná, ale poberá iba minimálnu mzdu.

Súd v tejto právnej veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom zmluvy označenej ako úverová zmluva, č. zmluvy 3804073698, s úverovými zmluvnými podmienkami spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., s obsahom splátkového kalendára týkajúceho sa zmluvy uzavretej so žalovanou, obsahujúceho prehľad splácania úveru a vyčíslenia dlhu, výsluchom žalovanej a zistil tento skutkový stav :

U zmluvy označenej ako úverová zmluva s poznámkou v hornej časti „Telefónna pôžička SR“, platnosť tlače od 1.2.2008 súd zistil, že žalobca ako veriteľ a žalovaná ako dlžník, fyzická osoba, občan spotrebiteľ uzavreli písomnú zmluvu o úvere, ktorú žalobca podpísal 11.4.2008 a žalovaná 15.4.2008. Ide o písomnú zmluvu o úvere, predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru v celkovej výške 20 000.- Sk žalobcom žalovanej so splatnosťou v splátkach v počte 12 splátok pri mesačnej splátke 2 120.- Sk. Ročná úroková sadzba je uvedená vo výške 45,22 % a ročná percentuálna miera nákladov 58,5 %, celkové náklady spotrebiteľa sú vyčíslené sumou 4 468.- Sk, spôsob úhrady splátok poštovou poukážkou a spôsob výplaty klientovi bankovým prevodom. Prvá splátka sa mala stať splatnou po jednom mesiaci od dátumu poskytnutia úveru. Ak nasledujúci kalendárny mesiac po poskytnutí úveru neobsahuje poradové číslo dňa v mesiaci, v ktorom bol úver poskytnutý, splatnosť týchto splátok sa stanovuje na posledný deň v príslušnom kalendárnom mesiaci. Tento text týkajúci sa splatnosti splátok je písaný veľmi drobnými písmenami v hustom riadkovaní, ktorý je neprehľadný a zle čitateľný. Vzhľadom na rozdielnosť písma, ktorými sú vyplnené údaje týkajúce sa spotrebiteľa a výšky poskytnutého úveru, splatnosti poskytnutého úveru a pod textom označeným hviezdičkou, ktorý sa týka splatnosti splátok úveru, sa pod čiarou nachádza ďalší ešte menším písmom písaný text ešte v hustejšom riadkovaní, ktorý je celkom neprehľadný a bežným pohľadom skoro nečitateľný, ktorý začína tým, že neoddeliteľnou súčasťou tejto úverovej zmluvy sú úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. a že dolupodpísaný klient svojím podpisom potvrdzuje, že je oboznámený s úverovými podmienkami, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami. Klient ďalej potvrdzuje pravdivosť prehlásení uvedených na rube tejto listiny. Podľa názoru súdu rozdiel medzi písmom, ktorým sú vyznačené ostatné časti zmluvy a týmto písmom môže oprávnené vzbudzovať dojem u spotrebiteľa, že ide o text menej významný pre spotrebiteľa, netýkajúci sa samotného obsahu a podmienok úverovej zmluvy. Žalobca ďalej ako dôkaz predložil úverové podmienky

spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. písané na troch stranách vo veľmi hustom riadkovaní, veľmi drobným písmom s množstvom informácií týkajúcich sa základných ustanovení, uzatvorenia zmluvy, účelu, plnenia z úverovej zmluvy, poistenia úveru, podmienok zabezpečenia úverovej pohľadávky, ukončenia úverovej zmluvy po poskytnutí úveru v hlave 1 - 7 a hlava 8 - 9 obsahuje informácie o poskytnutí revolvingového úveru I. o čerpaní a splácaní revolvingového úveru, ďalšie hlavy upravujú úverovú kartu, používanie úverovej karty, vernostné identifikačné číslo. V hlave 13 je úprava zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru II. Už na prvý pohľad veľmi drobné písmo opäť navodzuje dojem, že sú to menej podstatné informácie, skôr vysvetľujúce ako zaväzujúce. Náročný text na čítanie, na vnímanie s takým množstvom informácií, že bežný spotrebiteľ už po prečítaní, po vylúštení prvých riadkov musí strácať trpezlivosť oboznamovaním sa s celým textom, voľným okom len ťažko čitateľným. Navyše je tu množstvo informácií, ktoré nemajú žiadnu súvislosť s predmetom úverovej zmluvy. Týkajú sa úplne iných zmlúv o poskytovaní revolvingových úverov, o používaní úverovej karty, zbytočne zavádzajúcich spotrebiteľa, zneprehľadňujúcich práva a povinnosti účastníkov strán zo zmluvy.

Podľa § 25 ods. 1 prechodných ustanovení teraz platného a účinného zákona o spotrebiteľských úveroch č. 129/2010 Z.z. právne vzťahy, ktoré vznikli pred 11.júnom 2010 na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere sa spravujú podľa doterajších predpisov, ak tento zákon v § 2 neustanovuje inak.

Podľa ustanovenia § 1 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. v znení účinnom v čase podpisu zmluvy, teda k 15.4.2008 tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky úveru alebo v inej právnej forme.

Podľa § 2 písm. b) citovaného zákona zmluvou o spotrebiteľskom úvere sa rozumie zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 citovaného zákona veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci a podľa § 3 ods. 2 citovaného zákona spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia zmluvy zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí musí obsahovať:

a) obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu,

b) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,

c) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa v okamihu odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,

- d) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- e) celkovú výšku a menu poskytnutého spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- f) v prípade odloženia platby za tovar alebo službu, opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje a cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- g) konečnú splatnosť spotrebiteľského úveru,
- h) ročnú úrokovú sadzbu; v prípade variabilnej ročnej úrokovej sadzby zmluva o spotrebiteľskom úvere musí obsahovať podmienky zmeny variabilnej ročnej úrokovej sadzby ako aj index alebo referenčnú sadzbu, ktoré sa vzťahujú na pôvodnú variabilnú ročnú úrokovú sadzbu,
- i) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vypočítané na základe údajov platných v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú ku dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere zverejnenú podľa § 7a ods. 2,
- l) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- m) výpočet nákladov uvedených v § 2, písm. c) v 1. - 5. bode, ktoré neboli zahrnuté do výšky ročnej percentuálnej miery nákladov, pričom sa uvedie výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad,
- n) oprávnenie spotrebiteľa na zníženie celkových nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 a spôsob určenia výšky poplatkov za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti,
- o) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- p) práva spotrebiteľa podľa § 7,
- q) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- r) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- s) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 8 ods. 1.

Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona pri nesplnení podmienok podľa odseku 2 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Ak však zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa odseku 2 písm. a), b) - j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Podľa odseku 4 citovaného zákonného ustanovenia, od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne, inak je neplatný.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ale nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať vopred svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľskej zmluvy platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 8 / teraz ods. 9/ Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (v znení účinnom od 1.11.2008).

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť porušil, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne žiadna škoda.

Podľa § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka zmluvnú pokutu možno dojsť len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo spôsob jej určenia.

Podľa § 566 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenia, ak to neodporuje dohode alebo povahe pohľadávky.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak.

Z výpisu z Obchodného registra vyplýva, že žalobca má v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov z pôžičiek nebankovým spôsobom. Žalobca bol teda v čase uzavretia zmluvy dodávateľom v zmysle ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a dodávateľom a veriteľom v jednej osobe v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Žalovaná vystupovala v zmluvnom vzťahu ako fyzická osoba, občan, spotrebiteľ (§ 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka a § 5 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Ide preto v tomto prípade o zmluvný spotrebiteľský vzťah zo spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ide o dočasné poskytnutie finančných prostriedkov vo forme úveru v zmysle ustanovenia § 2 písm. a) zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Účastníkmi uzavretá zmluva musí preto spĺňať zákonom predpísané náležitosti podľa § 4 ods. 1 a 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Absencia týchto náležitostí nemá bez ďalšieho za následok neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pretože podľa § 2 ods. 3 citovaného zákona o spotrebiteľských úveroch tento následok má iba v prípade, ak ešte nebol úver poskytnutý, prípadne nebol dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Absencia niektorých náležitostí má za následok, že sa úver považuje za bezúročný a bez poplatku, za predpokladu, že úver bol poskytnutý a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo bol dodaný tovar alebo poskytnutá služba. Úver sa vtedy považuje za bezúročný a bez poplatku, teda bez akéhokoľvek navýšenia.

Podľa § 4 ods. 3 zákona o spotrebiteľských úveroch účinnom v čase uzavretia zmluvy, zmluva sa považuje za platnú, aj keď neobsahuje všetky predpísané náležitosti, ak už došlo k čerpaniu úveru, ak chýba niektorá z náležitostí uvedených pod písmenom a), b), d) - j), k) a l), poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že žalobca poskytol žalovanej spotrebiteľský úver vo výške 20 000.- Sk (663,88 eur), ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť v 12 splátkach pri výške mesačnej splátky 2 120.- Sk (70,37 eur). Celkové náklady spotrebiteľa boli vyčíslené sumou 4 468.- Sk (148,31 eur).

Zo zmluvy o úvere vyplýva, že výška ročnej úrokovej sadzby je uvedená sadzba 45,22 %. Tak vedľajší účastník, ako aj žalovaná namietali neprimerane vysokú ročnú úrokovú sadzbu. Žalobca sa bránil tým, že v skutočnosti ročná úroková sadzba alebo ročný úrok vychádzajúc zo sumy poskytnutého úveru, z výšky a počtu splátok a celkových nákladov spotrebiteľa, bola v skutočnosti iná ako bola uvedená v úverovej zmluve a to len 22,34 %, čo nepovažuje za neprimeranú úrokovú sadzbu, odvolávajú sa na rozdiely medzi poskytovaním úverov nebankovými subjektmi a bankami, rozdielmi v cieľovej skupine klientov, ktorým sú úvery nebankovými subjektmi na rozdiel od bánk poskytované.

Vychádzajúc z celkovej sumy poskytnutého úveru, sumy 12 splátok a celkových nákladov spotrebiteľa je pravdou, že celkový úrok, ktorý by mala zaplatiť žalovaná, činil 22,34 ročne z poskytnutého úveru, teda nie sumu 45,22 % ako bola uvedená v úverovej zmluve. V tejto časti pokiaľ ide o ročnú úrokovú sadzbu, ide o z týchto dôvodov ale o jej neurčitost' a zároveň to má ten dôsledok v tejto časti ako keby nebolo úroková sadzba uvedená v zmluve a chýba teda jedna z podstatných náležitostí náležitosti úverovej zmluvy, pretože ak je uvedená úroková sadzba spôsobom, ktorý nezodpovedá skutočnosti alebo spôsobom, ktorý nie je určitý, ako keby táto ročná úroková sadzba uvedená nebola a preto je treba považovať úver za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu absencie jednej z predpísaných náležitostí úverovej zmluvy, ktorej absencia, ak už bol úver poskytnutý, čo sa stalo aj v tomto prípade, nespôsobuje neplatnosť takejto zmluvy v tejto časti, ale má za následok, že ide o úver bezúročný a bez poplatkov. Žalovanej bol poskytnutý úver vo výške 20 000.- Sk, t.j. 663,88 eur, uhradila splátky v celkovom rozsahu 619,61 eur, takže rozdiel medzi sumou poskytnutého úveru, ktorý je povinná vrátiť bez úrokov a poplatkov a zaplatenými splátkami, činí sumu 44,27 eur. Všetky žalovanou uhradené splátky je potrebné považovať za splátky na úhradu istiny poskytnutého úveru.

Z prehľadu uhradených splátok, ktorý predložil žalobca do spisu vyplýva, že žalobca započítal niektoré uhradené splátky na úhradu zmluvných pokút, poplatkov za upomienku. Tento postup žalobcu nebol správny. Je pravdou, že žalovaná úver pravidelne nesplácala, avšak vychádzajúc z ustanovenia § 4 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

Poplatky z upomienky, zmluvné pokuty nie sú uvedené v samotnej zmluve o úvere. Sú uvedené v úverových podmienkach, ktoré žalovanou podpísané nie sú. Tieto zmluvné podmienky ani v prípade, ak by boli vyjadrené dobre čitateľnou a tým aj zrozumiteľnou formou, nemôžu nahrádzať podstatné náležitosti zmluvy, ani písomnú formu zmluvy nutnú pre platné dojednanie zmluvných pokút a poplatkov za upomienky. Žalobca nebol oprávnený započítavať sumy, ktoré boli poukazované žalovanou na úhradu splátok úveru, na poplatky za upomienky za zmluvné pokuty, pretože vzhľadom na to, že zmluvné pokuty

a nedoplatky za upomienky neboli dohodnuté priamo v úverovej zmluve, a ich uvedenie v úverových podmienkach už z dôvodu vyššie uvedených nemožno považovať za platne dohodnuté, nebol oprávnený si to započítať už bez ohľadu na to, že tomu bránia aj ustanovenia § 566 Občianskeho zákonníka. Žalobca nepreukázal, aby žalovaná súhlasila s iným započítaním čiastkových plnení, resp. s iným započítaním splátok ako na istinu.

Na základe uvedeného súd žalobe vyhovel v časti rozdielu medzi poskytnutou sumou úveru bez úrokov a poplatkov a splatenou sumou, teda celkom vo výške 44,27 eur.

Podľa § 517 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 1.1.2009, výška úrokov z omeškania je o osem percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba ECB platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd priznal žalobcovi úrok z omeškania 0,024 % denne, čo je menej než bola úroková sadzba pre úrok z omeškania určená postupom podľa § 3 citovaného vládneho nariadenia, keďže táto sadzba predstavuje ročný úrok z omeškania 8,76 % a najnižšia sadzba úroku z omeškania určená postupom podľa § 3 cit. nariadenia vlády bola od 1.1.2009 9 % .

Úrok z omeškania súd priznal žalobcovi odo dňa 21.4.2009 do zaplatenia do troch dní po právoplatnosti rozsudku. Úver bol žalovanej poskytnutý v apríli 2008, splatený mal byť v apríli 2009.

V prevyšujúcej časti istiny a úrokov z omeškania bola žaloba z už vyššie uvádzaných dôvodov zamietnutá.

Vzhľadom na výšku istiny, na ktorú bola zaviazaná žalovaná, nebol dôvod pre povolenie splátok.

O trovách konania súd rozhodol u účastníkov podľa ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. Účastníci mali v konaní pomerný úspech. Úspech žalovanej bol vo väčšom rozsahu než úspech žalobcu. Žalobcovi tak nárok na náhradu trov konania nevznikol. Žalovaná si ale na náhradu trov konania neuplatnila, preukázateľne jej ani v súvislosti s týmto konaním zatiaľ žiadne trovy nevznikli a keďže o povinnosti nahradiť trovy konania súd rozhoduje len na návrh (§ 151 ods. 1 O.s.p.), súd rozhodol, že účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O trovách vedľajšieho účastníka bude rozhodnuté do 30 dní po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho

doručenia účastníkom na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Bardejov.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods.1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav vecí, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (§ 251 O.s.p.).